

ОТДЕЛ ЗА ВЪНШНИ ЦЪРКОВНИ ВРЪЗКИ
на Московската патриаршия

Председателят на ОВЦС отслужи Литургия на престолния празник на московския храм „Свети свети мъченици Михаил и Теодор“ в Черниговското подворие

На 3 октомври 2021 година, когато се чества паметта на светите мъченици и изповедници Михаил, княз Черниговски, и неговия болярин Теодор, чудотворци, председателят на Отдела за външни църковни връзки на Московската Патриаршия, ректор на Общоцърковната аспирантура и докторантура „Свети свети равноапостолни Кирил и Методий“ Волоколамският митрополит Иларион отслужи Божествена литургия в московския храм, посветен на тези светци. Храмът е част от комплекса на Черниговското Патриаршеско подворие, в зданията на което се намира Общоцърковната аспирантура и докторантура.

По време на Божествената литургия на архипастира съслужиха заместник ректорът на ОЦАД по учебната дейност йеромонах Павел (Черкасов) и клирици от подворието.

След сугубата ектения митрополит Иларион отправи молитва, четена по време на разпространение на вредоносно поветрие.

След богослужението Владиката се обърна към вярващите със слово:

В името на Отца и Сина и Светия Дух!

«Който иска да върви след Мене, нека се отрече от себе си, да вземе кръста си и Ме последва. Защото, който иска да спаси душата си, ще я погуби, а който погуби душата си заради Мене и Евангелието, той ще я спаси» (Мк. 8. 34-35). «Защото, който се срами от Мене и от думите Ми в тоя прелюбодееен и грешен род, и Син Човечески ще се срами от него, кога дойде в славата на Отца Си със светите Ангели» (Мк. 8. 38).

Днес ние чухме тези думи в евангелското четиво. Те, както никои други подхождат на събитието, което честваме – паметта на мъчениците Михаил и Теодор Черниговски, небесните покровители на нашия свят храм.

Какво значи «да спасиш душата си» и «да погубиш душата си»? Какво е имал предвид Иисус Христос, произнасяйки тези думи? Тук, под думата «душа» се подразбира човешкия живот, а «да я спасиш» – означава, че ние хората винаги се грижим да съхраним живота си, да го продължим, да избегнем опасностите. Но Господ ни казва, че ако човек пожертва своя живот или животът му бъде отнет в Негово име, в името на Евангелието, то тогава човекът ще запази и своя живот (душа), тоест той ще спаси душата си.

В своя живот и в своята смърт светият благоверен Михаил Черниговски и верният му болярин Теодор до краен предел са изпълнили думите, които днес чухме.

През първата половина на XIII век на територията на Светата Рус настъпило смутно време. Държавата, раздирана от княжески междуособици, е била толкова отслабнала, че се оказала във васална зависимости от Златната Орда. И всеки княз, който идвал на власт, преди да започне да управлява е бил длъжен да получи мандат от монголския хан.

Твърде млад наследил Михаил Черниговското княжество. Управлявал благочестиво и праведно, хората го обичали и почитали. За известно време бил и Новгородски княз, после и велик княз Киевски. Но всеки път, след като го канели да управлява в друго княжество и той започвал да

управлява, той се връщал в своя роден и любим Чернигов.

Настъпил момент, когато монголският хан го извикал за да получи мандат. Михаил разбирал, че пътуването до Ордата е свързано с риск за живота му, но нямал друг избор. Той се отправил към чуждата страна, където вече знаели, че княз Михаил търси съюзници в борбата против Ордата, за да освободи руснаците от ненавистното монголско иго. Затова го очаквали не само за да му връчат мандата, но преди всичко да изпитат верността му към хана.

Когато князът пристигнал, му казали, че преди да се представи пред хана трябва да премине през езически обряд – очистителна клада. Преминавайки през нея, той бил длъжен да се поклони на боговете, които почитали монголите. Но благоверният княз, възпитан в православната вяра и твърд в тази вяра като диамант, казал: «Аз мога да се поклоня само на един Бог. На хана съм готов да служа като на земен властелин, но на чужди богове няма да се поклоня». Заради това той претърпял много изтезания и бил обезглавен. След смъртта на княз Михаил, княжеството било предложено на неговия верен болярин Теодор, но и той се отказал да премине през езическия обряд и също бил обезглавен.

Почитането на тези двама свети мъченици започнало веднага, след като станало известно за техния подвиг. Въпреки, че телата им били хвърлени на разтерзание от дивите зверове, благочестивите християни успели да запазят техните останки и да ги пренесат в Чернигов, където били тържествено погребани.

При Иван Грозни по негова заповед мощите на светите мъченици били пренесени в престолния град Москва. Именно тук, на това място, цар Иван Грозни посрещнал мощите на светите мъченици. В памет на това събитие е бил построен този храм – срещу църквата на Отсичането на главата на Иоан Предтеча.

Днес ние прославяме светите мъченици – Михаил, княз Черниговски, и болярина му Теодор като хора, които в своя живот и смърт са проявили вяност към Господ Иисус Христос. Те са предпочели вечния живот пред временния и са погубили своя живот за да спасят живота на много хора, защото те са загинали не само за Христа, но и за своята родна земя.

Светият благоверен княз Михаил е станал първият мъченик в Ордата. След него има и други. Светата Църква ги почита всички, защото те са се грижили за своя народ, не са пощадили собствения си живот заради своите хора и са изпълнили завета на Господа Иисуса Христа, проявили са в своя живот и своята смърт вяност към Господа.

Прославяйки светите мъченици Черниговски, ние ще се молим, те да ни помагат да имаме такава

твърда и крепка вяра, да можем да осъзнаем, че освен земен живот има и живот вечен, и че трябва да се грижим не за запазване на земния живот, а за спасение на душите във вечния живот, като пътят е един - изповядването на Господа Исуса Христа.

Господ ни призовава открито да Го изповядваме пред хората. За това днес пред нас няма никакви препятствия. Беше време, когато на християните се налагаше да крият своята вяра и да се пазят от гонителите. Но сега няма такава необходимост. Затова и всеки от нас е призван да бъде не само вярващ, но и апостол, проповедник на Христа, и да разказва за Христа на всички, които са способни да чуят Неговото слово. Без да натрапваме никому и нищо, да не пропускаме възможността да разказваме за Този, Който, бидейки Бог Въплътен, дава живот и вечно спасение на всеки човек.

Ще се молим на светите мъченици Михаил и Теодор Черниговски, Господ, по тяхното ходатайство, да дарува на всеки от нас крепка вяра и желание да върви по евангелския път, водещ в Царството Небесно. Амин.

Поздравявам всички Вас с престолния празник на нашия свят храм. Храни Вас Господ».

Служба «Комуникация» на ОВЦС

Източник: <https://mospat.ru/bg/news/88174/>